

عکس آرشیوی است

معلمان قرن ۲۱

● ملیحه بدیچی، آموزگار پایه دوم، دبستان پاسداران ۱، اصفهان

← انسان موجودی متفکر و عالم است. او تنها موجودی است که قابلیت تعلیم آگاهانه را دارد و با ایمان به اصل فراساخت، در پی افزایش آگاهی و شناخت خویشتن است. در این مسیر، عده‌ای فرادهنده‌اند و به‌عنوان معلم و استاد به مبارزه با جهل می‌پردازند و عده‌ای فراگیرنده‌اند و با آموختن دانش، افق روشنی فراروی خویش قرار می‌دهند. بدیهی است آموزگاران جایگاهی والا و بالاتر دارند. در این چرخه علم و تعلیم و تعلم، حضرت علی (علیه‌السلام)، امیر و استاد سخن، می‌فرماید: «ما أخذ الله علی أهل الجهل أن يتعلموا حتی أخذ علی أهل العلم أن یعلموا»: خداوند بزرگ از نادانان عهد نگرفت که بیاموزند، تا اینکه از دانایان پیمان گرفت آموزش دهند (نهج‌البلاغه، حکمت ۴۷۸).

برای درگیر کردن دانش‌آموزانشان در یادگیری از شیوه‌های منحصر به فردی استفاده کنند.

– **مدیریت شهرت آنلاین:** امروزه بیشتر معلمان در فضای آنلاین حضور دارند. به این معنی که فرد «شهرت آنلاین» دارد. معلمان امروزی باید بدانند چگونه شهرت آنلاینشان را مدیریت کنند و البته حق دارند در شبکه‌های اجتماعی حضور داشته باشند.

باید بدانند کدام ابزار دیجیتال برای دانش‌آموزان و کلاسشان مناسب است.

– **تصور خلاق:** مؤثرترین ابزاری که معلم می‌تواند از آن استفاده کند، تخیل اوست. در حال حاضر، در کلاس‌های درس در سراسر آمریکا، استانداردهای دولتی مشترکی (CCSS) به کار گرفته می‌شوند که براساس آن بسیاری از معلمان دریافته‌اند بیش از هر زمان دیگر به استفاده از تخیلشان نیاز دارند. معلمان باید خلاق باشند و

– **صبر و حوصله:** مهم‌ترین مهارتی که هر معلم باید داشته باشد، صبر و حوصله است. داشتن صبر و بردباری برای مواجهه با دانش‌آموزانی که بعد از هر ماجرا نمک می‌ریزند، ضروری است.

– **فهم فناوری‌های جدید:** در چند سال گذشته، پیشرفت‌های زیادی در فناوری آموزشی به وجود آمده است. همچنان هم شاهد رشد سریع آن هستیم. نه تنها ضروری است که معلمان با جدیدترین فناوری‌ها آشنا باشند، بلکه

پیامی از یک معلم به همکاران

- یکی از بهترین راه‌های غنی‌سازی آموزش این است که معلمان روش‌هایی را که خلق کرده‌اند به یکدیگر معرفی کنند و از این طریق به افزایش هرچه بیشتر توانایی معلمی خود و دیگران کمک کنند.
- یکی از مؤثرترین شیوه‌ها برای ایجاد و تقویت انگیزه فعالیت دانش‌آموز این است که اولیا، فعالیت‌های خوب فرزندان خود را به معلم گزارش دهند.
- گاهی بازدید و گردشی هدف‌دار، از مطالعه یک کتاب، تدریس و کلام معلم مؤثرتر است.
- مفاهیم دینی و اخلاقی دانش‌آموزان را با زندگی روزمره آن‌ها مرتبط کنید.
- فضای کلاس، نحوه چیدن صندلی، تصویرها و رنگ کلاس در یادگیری تأثیر زیادی دارند.

- **برقراری ارتباط:** توانایی برقراری ارتباط، نه تنها با دانش‌آموزان، بلکه با والدین و کارکنان، مهارتی اساسی برای هر معلم است. تقریباً کل روز معلمان به برقراری ارتباط با دانش‌آموزان و همکاران می‌گذرد. بنابراین آن‌ها باید بتوانند واضح و مختصر صحبت کنند.

- **پیدا کردن منابع جذاب:** امروزه لازم است معلمان بتوانند منابع خلاق و جذابی پیدا کنند که به آن‌ها کمک کند دانش‌آموزان را روی انگشتانشان بچرخاند. این به معنی جست‌وجوی برنامه‌های جدید و مرور وب برای الهام گرفتن است تا آخرین فناوری‌های آموزشی جدید را بدانند.

- اهداف فردی خود و آنچه به اهداف یادگیری آن‌ها مربوط می‌شود.
- سازمان‌دهی اهداف و فعالیت‌های مهارت یادگیری به‌منظور تشویق دانش‌آموزان به موفقیت‌های فردی.
- استفاده از سرمشق برای آگاه کردن دانش‌آموزان از ارزش‌ها و منافع حاصل از مهارت‌های خاص.
- این موارد به جنبه‌هایی از نقش معلمان اشاره می‌کنند:
- نیاز معلمان به آگاه شدن از نیازها و علاقه‌های شخصی هر دانش‌آموز؛
- تمرکز بر شیوه‌هایی که دانش‌آموزان در آن‌ها هم مسئولیت فردی خود را در یادگیری بپذیرند و هم به‌طور فعالانه در تجربه‌های یادگیری درگیر شوند.
- سرانجام آنکه بخش عمده‌ای از نقش معلمان، ایجاد محیطی امن، اعتمادبخش و حمایت‌آمیز است که با ابراز علاقه و توجه به هر دانش‌آموز به وجود می‌آید.

- **تطبيق پذیری:** توان تطبيق دادن خود، مهارتی است که هر معلمی باید داشته باشد. معلمان باید بتوانند براساس شیوه‌ای که دانش‌آموزان یاد می‌گیرند و رفتاری که دانش‌آموزان در کلاس به نمایش می‌گذارند، برنامه‌های درسی‌شان را تطبيق دهند.

- تشخیص نیازها، علاقه‌ها و اهداف منحصر به فرد دانش‌آموزان.
- کمک به دانش‌آموزان برای تعریف

چند نکته

- دانش‌آموزان از طریق مهارت یادگیری شرایط و فعالیت‌هایی برانگیخته می‌شوند که:
- آن‌ها را در هم‌اوردجویی شخصی و فعالانه یادگیری درگیر کند.
- به آن‌ها اجازه دهد دست به انتخاب‌های شخصی بزنند و مقتضیات تکالیف را با ظرفیت‌هایشان هماهنگ کنند.
- مهارت‌های دانش‌آموزان در صورتی افزایش می‌یابد که دریاوند تکالیف یادگیری:
- به‌طور مستقیم یا غیرمستقیم با نیازها، علاقه‌ها و اهداف شخصی آن‌ها مرتبط است.
- سطح دشواری‌شان به‌گونه‌ای است که می‌توانند با موفقیت آن‌ها را انجام دهند.

منابع

۱. فرجی. ذبیح‌الله (۱۳۷۱)، انگیزش و هیجان، تهران، خردمند
۲. ریچارد سی، تیوان، باری دی، اسمیت، انگیزش؛ ترجمه ملک عبداللهی (۱۳۶۵)، مشهد، آستان قدس رضوی
۳. باربارا، مک‌کومیز، جیمز. پاپ، پرورش انگیزه در دانش‌آموزان: رهیافت‌ها و راهکارهای عملی برای معلمان، ترجمه دکتر صغری ابراهیمی قوام (۱۳۹۷)، تهران، رشد
۴. ویلیام دبلیو پورکی، خودپنداری و موفقیت تحصیلی، ترجمه دکتر سید محمد میرکمالی (۱۳۷۸)، تهران، یسپرون.